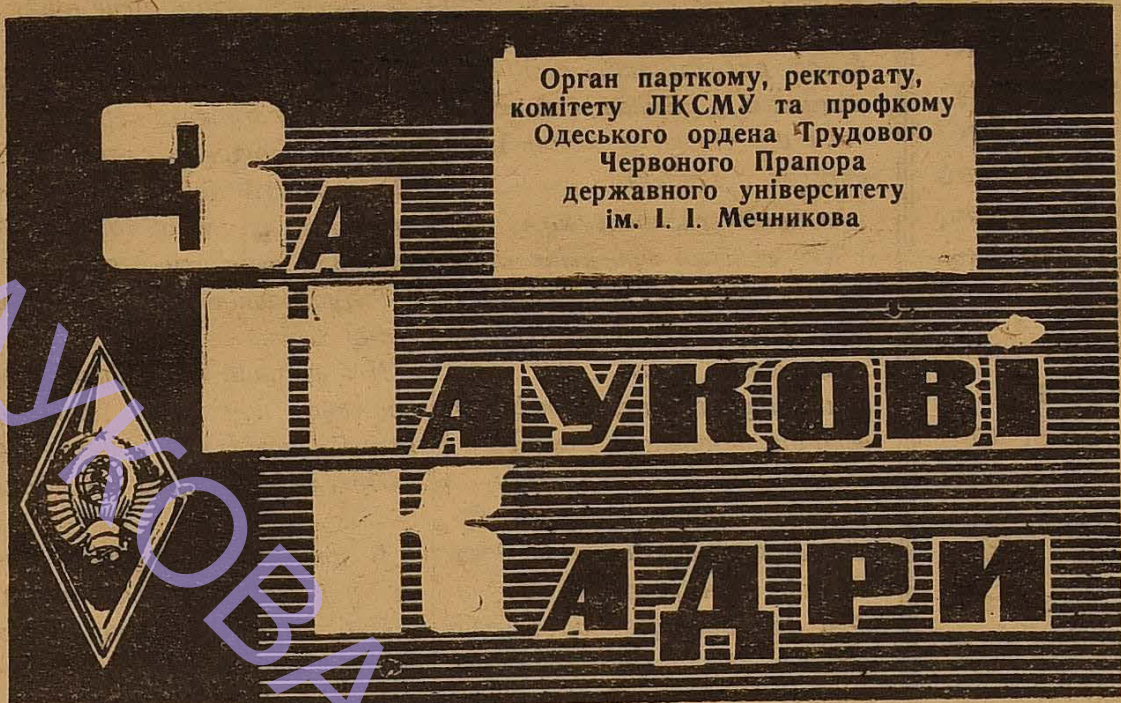

НА ТРУДОВУ ВАХТУ, СТУДЕНТСТВО!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Орган парткому, ректорату,
комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського ордена Трудового
Червоного Прапора
державного університету
ім. І. І. Мечникова

РІК ВИДАННЯ
XXXIII

№ 24 (901)

15 ВЕРЕСНЯ

1967 р.

Ціна 2 коп

ДРУЗІ!

Допоможемо трудівникам

села достроково зібрати

врожай ювілейного року!

ЗВЕРНЕННЯ

СТУДЕНТІВ-ХІМІКІВ ДО ВСІХ СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ

ДОРОГІ ДРУЗІ! Ми стоїмо на порозі святкування великого ювілею—50-річчя нашої Батьківщини. Вся країна готується гідно зустріти цю дату. На ланах нашої Батьківщини вирощено щедрий урожай. Роботи дуже багато. Потрібні працюючі, сильні, люблячі роботу, люди, щоб допомогти трудівникам ланів зібрати дарунки осені — овочі, кукурудзу, виноград.

Кому, як не нам, молодим будівникам комуністичного суспільства, по плечу ця робота!

Наш священний обов'язок — надати дійову допомогу колгоспам і радгоспам у збиранні урожаю ювілейного року.

На лани, друзі! У нас є хороші трудові традиції, які розвиваються і міцніють з року в рік. Студентський колектив нашого славного університету завжди був зразком самовідданої праці на колгоспних і радгоспних полях.

Будемо ж вірні цим славним традиціям і цього року.

Відмінна робота на збиранні урожаю буде нашим внеском у фонд славних діл, присвячених 50-річчю Радянської влади.

Ми, студенти хімічного факультету, закликаємо всіх студентів нашого університету включитись у трудове змагання за зразкову роботу на полях Одещини.

На поля, друзі! Понесемо в село наш труд, нашу пісню, наше дзвінке слово агітаторів і пропагандистів справ та ідей Комуністичної партії!

СТУДЕНТИ ХІМІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ.

ЦІННЕ

ДОСЛІДЖЕННЯ

Нещодавно на засіданні вченої ради хімічного факультету відбувся захист дисертації на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук завідувачим кафедрою органічної хімії, деканом хімічного факультету доцентом О. Богатським на тему: «Синтез некоторых алкоксисоединений на основе алкоксиалкилзамещенных малоновых и ацетоуксусных эфиров, ацетилацетонив и 1,3-диолов и изучение их стереохимии, свойств и превращений».

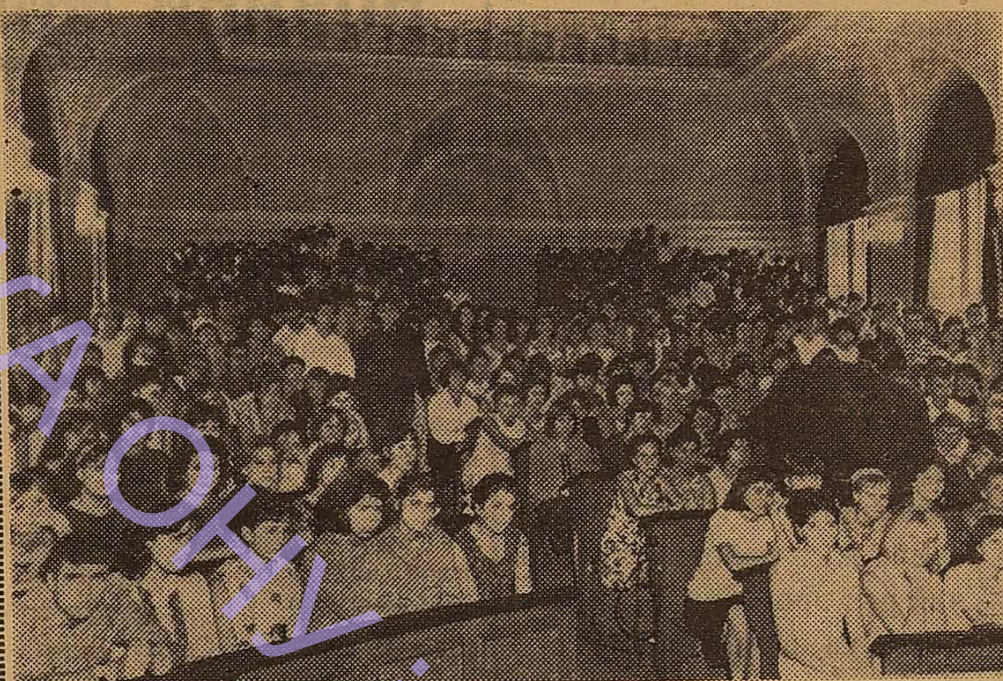
Захист викликав великий

інтерес громадськості. В переповненій великій хімічній аудиторії — хіміки міста, гості, студенти.

Дисертація була високо оцінена офіційними опонентами, які відзначили велику наукову цінність цього капітального дослідження, яке

З НОВИМ НАВЧАЛЬНИМ!

ПЕРШОГО вересня. Для першокурсників це найщасливіший день у житті. Адже право називатися студентом вони вибороли у важкій боротьбі конкурсних іспитів...

збагатило хімічну науку.

Характерною особливістю дисертації є застосування в ній (поряд з класичними) таких найновіших фізико-хімічних методів дослідження, як метод ядерно-магнітного резонансу, інфрачервоної спектроскопії, газорідинної хроматографії та інших, які дали можливість зробити важливі висновки щодо структури і стереохімії нових вперше одержаних і досліджених сполук. Поряд з науково-теоретичною цінністю роботи велике значення має і її практичний напрям.

Рішення ради було einstайним: присудити вченому ступінь доктора хімічних наук.

Олексій Всеволодович Богатський з честю виконав своє зобов'язання до 50-річчя Великого Жовтня.

Сердечно поздоровляємо його з великим і заслуженим успіхом.

Доцент О. БІЛОУСОВА,
вчений секретар ради хімічного факультету.

В нашому університеті 1 вересня стало днем посвяти першокурсників у студенти. І ось цього славного року вже за встановленою у вузі традицією відбулась посвята.

На зустріч з молоддю прийшли професори, доценти та викладачі нашого орденоносного університету. Вони розповіли про вуз, його славні традиції.

НА ФОТО: перед першокурсниками ювілейного року виступає ректор університету заслужений діяч науки професор О. І. ЮРЖЕНКО.

НАШІ МЕДАЛІСТИ

ВОНИ є майже в кожному класі, учні, які готувати дати ґрунтовну відповідь на будь-яке питання, які весь час тягнуться до нового, невідомого і стають гордістю не тільки класу, а й школи.

Вже якось так повелося, що відмінники ведуть перед не тільки в навчанні, а й є застрільниками всього кращого, ватажками молоді.

Привітно зустрів медалістів наш орденоносний університет. І більшість їх виправдала надії.

Хотілося б перелічити всіх тих, хто переступив наш поріг, маючи золоту чи срібну медаль, і сьогодні влився до студентської сім'ї. Адже вони стануть зачинателями всього кращого і в стінах нашого вузу, поведуть за собою першокурсників.

Але, на жаль, ми не маємо можливості назвати прізвища всіх зарахованих медалістів, тому обмежимося тим, що назвемо декілька з них. Вони приїхали з різних куточків нашої країни, та об'єднують їх спільні риси — жадоба до знань, молодечий запал, працюючість.

На хімічний фікультет з десятками своїх ровесників-відмінників прийшли Людмила Жупаненко і Галина Тарасишина, на історичний — Григорій Орлов і Микола Галеба, на філологічний — Наташа Крутієнко і Таня Касім, на механіко-математичний — Ганна Федосєєва та Олександр Зернов.

Нам залишається побажати всім відмінникам зберегти за собою це звання і в університеті.

НА ВЧЕНІЙ РАДІ ОДУ

В один із вересневих днів ювілейного року, 4 вересня, розпочала свою роботу вчена рада університету. В цей день за вже встановленою традицією підводились підсумки роботи нашого великого колективу за минулий навчальний рік і накреслювався план роботи на наступний.

З доповіддю «Підсумки 1966/1967 навчального року і завдання університету в галузі комуністичного виховання і підготовки молодих спеціалістів в новому навчальному році» виступив ректор університету, заслужений діяч науки професор **О. Юрженко**.

В доповіді зазначалось, що університет прожив ще один славний рік. В своїй роботі колектив університету керувався Постановою ЦК КПРС та Ради Міністрів СРСР: «Про заходи по поліпшенню підготовки спеціалістів і удосконаленню керівництва вищою та середньою спеціальною освітою в країні».

Кафедри, факультети разом з партійними та громадськими організаціями університету протягом всього року вживали заходів до поліпшення успішності студентів з усіх видів навчання, підвищення трудової дисципліни колективу.

Значна частина кафедр підвищила свої вимоги щодо читання лекцій, проведення семінарських, практичних та лабораторних занять.

Увага кафедр суспільних наук була спрямована на підвищення якості викла-

дання та поєднання навчання з сучасними проблемами суспільного розвитку і практикою комуністичного і соціалістичного будівництва.

Чималу роботу провели за минулий рік і методичні комісії факультетів.

В доповіді було відзначено, що на більшості факультетів широко використовувались технічні засоби навчання.

В результаті проведеної колективом роботи загальна успішність в 1966/67 навчальному році підвищилась як на денному, так на заочному та вечірньому навчанні.

Цього року країна прийняла до своїх рядів 1409 спеціалістів, випущених нашим університетом.

Організовано пройшов набір на перші курси.

Далі доповідач зупиняється на тому, як проводилась у вузі наукова робота. Він зазначив, що 42 викладачі захистили докторські та кандидатські дисертації; опубліковано близько 900 нових робіт; проведено 9 наукових конференцій, виріс обсяг госпдоговірної тематики.

Університет почав проводити наукові галузеві конференції, а це дуже цінне починання.

Все ж, в роботі вузу є цілий ряд прогалин. У нас має місце чималий відсів студентів, головним чином за неуспішність. Не все гаразд в роботі методичних рад університету, факультетів. Вони слабо втручаються у конкретні питання поліп-

шення учебного процесу і самостійної роботи студентів.

Доповідач наголосив також на тому, що більшість факультетів, крім механіко-математичного, факультету іноземних мов та кафедр психології, не користуються в підготовці студентів кабінетом програмованого навчання. Особливо було наголошено на тому, що необхідно готувати спеціалістів з суспільних наук. На це слід звернути увагу відповідним кафедрам.

У дебатах виступили проректор по науковій роботі професор **В. Федосєєв**, проректор по учебній роботі доктор філологічних наук **Г. Вязовський**, професор **В. Ткаченко**, доцент **І. Кобиляцький**, доцент **Д. Щербаков**, які зупинилися на хвилюючих їх питаннях.

НОВИНИ МОВОЗНАВСТВА

ПРЯГОМ останніх місяців ювілейного року з'явилося чимало нових праць з мовознавства, вартих уваги не тільки викладачів, а й студентів філологічного факультету. Про деякі з них ми й хочемо коротко розповісти.

Інститут мовознавства АН СРСР нещодавно опублікував велику книжку — «Советское языкознание за 50 лет».

У книжці зроблено короткий огляд найважливіших праць за п'ятдесят років про мову усіх народів Радянського Союзу. Відзначимо, що в огляді праць з українського мовознавства згадані і праці вчених нашого університету.

Вчені вже давно цікавляться історією утворення й походження окремих частин мови. Останнім часом радянські мовознавці по-

ПОСВЯТА У ХІМІКИ

НЕЩОДАВНО у великій хімічній аудиторії відбувся ритуал, який став традиційним у хіміків (на жаль, поки що тільки у хіміків). — посвята в студенти.

«Обряд» розпочав хор.

Під оплески присутніх старше покоління студентів хімічного факультету дарує своєму колективу студентів, професорсько-викладацького складу і співробітників факультету з словом-вітанням виступив декан факультету доцент **О. Богатський**. Він розповів про чудові традиції факультету, закликав першокурсників гідно продовжувати їх і надав слово академіку **М. Д. Зелінському** (в гримі якого виступив студент другого курсу **В. Шарі-**

гін) для напутньої промови. Про факультетське життя розповів секретар комсомольського бюро факультету **Н. Ковальчук** і передав першокурсникам як естафету приз факультету за друге місце в міжфакультетському огляді-конкурсі художньої самодіяльності. Потім студенти-першокурсники виголошують клятву хіміків, слухають поради і заповіді студента, які захоплює підготували учасники вечора.

Ритуал закінчився співанням гімну хіміків.

Цей цікавий вечір було продовжено концертом, під час якого показали кіножурнал любительської студії «Хімфак-фільм».

В концерті взяли участь студенти і викладачі факультету.

Цей зразковий вечір було підготовлено з ініціативи групи студентів хімічного факультету, яка так і називається «ініціативною».

Е. ЧЕЧЕЛЬНИЦЬКИЙ,

тільки в радянську епоху. Авторка пояснює також причини появи нових прикметників.

Нещодавно були опубліковані для обговорення нові програми з української, російської мов для середньої школи. З наступного навчального року всі школи нашої країни працюватимуть за цими новими програмами. А поки що ведеться величезна підготовка до успішної реалізації в школі цих програм. У програмах є новий розділ — Лексика. Щоб допомогти вчителям якнайкраще зреалізувати цей новий розділ програми, відомий письменник-мовознавець **Л. Успенський** опублікував цікаву книжку — «Почему не иначе?» (Етимологический словарь школьника). У популярній і цікавій формі автор розказав історію понад тисячі слів. Книжка **Л. Успенського** корисна не тільки для учнів середньої школи, а й для студентів-філологів.

Доцент А. МОСКАЛЕНКО.

ВАЖЛИВЕ ЗАВДАННЯ

У попередніх виступах ми говорили про освітні якості радянського фахівця. Йшлося про його наукову підготовку, всебічні знання за своїх фахом, про набуття політехнічних знань і професійних умінь і навичок, прищеплення творчих якостей і любові до своєї професії. Але аспірантам і молодим викладачам університету відомо, що в соціалістичному суспільстві діяльність фахівця не зводиться тільки до виконання технічних функцій. Інженер, вчитель, лікар, агроном — працюють на соціалістичному виробництві, їх зусилля спрямовані не тільки на те, щоб забезпечити виробничий процес, а й на те, щоб далі розвивати наше господарство, науку і культуру на користь суспільства. Фахівець виступає як організатор і вихователь людей. Будь-яка професія випускника вузу вимагає від нього знання законів розвитку суспільства, глибокого розуміння завдань комуністичного будівництва і безмежної відданості ідеям комунізму.

Досвід показує, як поважають і цінують люди того фахівця, котрий живе інтересами народу, якого хвилюють і захоплюють

проблеми нашого суспільного життя. Особливої поваги заслуговують ті спеціалісти, що не шкодують сили у боротьбі за утвердження нового і прогресивного.

Проблема виховання студентів складна. Навчання теж нелегка справа. Як ми вже говорили в попередніх нарисах, для успішного навчання потрібна проникливість викладача, володіння законами процесу, педагогічна майстерність. Але, молодий колего, не думайте, що, оволодівши майстерністю, потрібно для навчання, ви вже готові стати впливовим вихователем студентів. Виховання набагато складніша справа, ніж навчання. Навчання має чітко визначену мету. Є учебний план, програми, підручники, розклад занять, графік навчального процесу. Для досягнення учебних завдань вже склалася ефективна методика занять і самостійної роботи.

Виховні завдання, якщо розглядати їх у педагогічному плані, дуже широкі, а конкретну мету виховання важко визначити у яки-

НА ДОПОМОГУ МОЛОДИМ ВИКЛАДАЧАМ

хось вузьких нормах чи еталонах. Цим, мабуть, пояснюється те, що в практиці ми інколи оперуємо загальними виховними поняттями, а виховну роботу перетворюємо у декларативні розмови. Візьмемо таку якість фахівця, як ідейність. Буквально ідея — поняття, думка, але комуністична ідейність людини — якість багатопланова. Це — розуміння студентом своєї ролі в суспільстві, свідоме прагнення стати творчим працівником, поняття обов'язку перед колективом і суспільством. Це активна діяльність в навчанні, в колективі, а потім на виробництві на користь суспільства. Педагогічне врахування цих рис зробити важко. Але їх виховання є важливішим завданням вузу.

Або візьмемо такий бік виховання, як формування діалектично-матеріалістичного світогляду. Тут теж ми інколи обмежуємось декларацією і не звертаємо ува-

ги на те, що світогляд студента виявляється у його конкретних діях — в оцінці фактів науки і практики, в поясненні і розв'язанні складних проблем життя в колективі і дома, в його ставленні до людей. Конкретна діяльність є виявом світогляду. А в практиці враховують і визначають рівень і глибину світогляду студента часто тільки орієнтовно. Між тим якість ця у формуванні спеціаліста є провідною.

Ще більш широким і багатограним є моральне виховання. Тільки моральний кодекс містить у собі більше десяти окремих ідейно-політичних і моральних якостей. А кожна якість в свою чергу є великою проблемою виховання.

Як показує досвід, виховання етичних якостей, їх вияв і оцінка вимагають глибоких знань студентів, уважного ставлення до них. Суб'єктивізм в підході до студента, або оцінка його діяльності з загальних формальних позицій, ніколи не сприяють ефективності виховання.

На відміну від навчання, вихо-

вання ускладнюється також тим, що особа студента формується безперервно, тут немає межі. Поглиблюється, а де в чому змінюється світогляд, стають більш чіткими ідейні переконання, зростає особа морально, збагачується суспільний досвід. Виховання виключно динамічний процес. І щоб наші виховні дії не відставали від фактичного розвитку студента (що часто буває), або не «відривались» від фактичної вихованості, потрібне глибоке знання студента і вміння бачити перспективу його виховання. Але прогнозувати виховний розвиток набагато важче, ніж передбачити навчальні наслідки студента чи групи студентів. Цим і пояснюється те, що ми нерідко проводимо виховну роботу без урахування особливостей студентів.

Є ще одна особливість виховання. В учебному процесі і в науковій роботі враховуються індивідуальні особливості студента, його здібності. У виховній роботі ми часто нехтуємо індивідуальним підходом, що зводить нанівець

МИ ПРАЦЮ ЛЮБИМО...

— Голубе! Голубе! Сядь мені на долоні, ану сядь, прошу. Чуєш, голубе? — лунає голосно і заклично.

Обличчя у хлопця засмагле. Викинув руки наперед, очима вмовляє сісти птицю на щирі долоні, а голуб незрозуміло — Він дикий, Володю. Диких важко приручати. Проте навіть дивно, що в тебе такий потяг до голубів, коли твоїм «хоббі» неодмінно і безсумнівно є благородні і врівноважені лебеді, — жартує хтось з гурту, не без цікавості спостерігаючи картину.

— Лебеді з опери Чайковського, — справедливо доповнює Михайло Стрельбицький.

...Зараз вересень попросив студентів прийти до нього господарями у широкий і вигрітий за літні місяці причорноморський степ.

— Голубе, голубе, — легко ворущачи пальцями, хлопець очікувально манить до себе безтурботність...

Потім у ранковому вересневому степу, коли ще блідий молодик лірично тримається у загуслому небі, прошумлять крила птахів. Від лиману, що заховався за крутими голими горбами, нараз донесеться три вожний гелгіт, після чого приємно подумався про море і кораблі; на дорозі, що проснулася від дівочих пісень і запущених моторів машин, почнеться, як і завжди, рух. Згодом на ній появиться мотоцикл чорного кольору і можна буде гадати, що до студентів завітає колгоспний агроном Іван Дем'янович Савов і спокійно пояснюватиме, для чого треба сортувати качани, або вирішуватиме іншу невідкладну справу, що вимагає неабиякої ретельності. Одним сло-

вом, в колгоспі «Перемога Жовтня» Комінтернівського району на звичайному току, який кожного року приймає до себе щедри врожаї, працюють студенти другого курсу з українського відділу філфаку.

Ми працюємо, що в творчість перейшла, і музику палку, що ніжно серце тисне. У щастя людського, два рівних є крила: Троянди й виноград, —

цитуються відомі рядки дорогого поета, бо ж філологам, зрозуміло, не можна без віршів, як і без роботи.

Створили ланки. Тут же назвали ланкових — Олену Городецьку, Валентину Саєнку, Надію Яшкіну, Олену Барську і Валентину Парфенюк. Як бачите, пощастило, по всій очевидності, Оленам і Валентинам. Власне, як пощастило. Просто у комсомольських активістів збільшилось турбот.

Гуп, гуп... Слухаєш і намагаєшся вловити ритм праці. Якусь секунду волохатий качан тримається в руках, збавляється від пожовклого листя і, летить на купу таких же золотистих качанів. Один, другий третій... Непомітно біля дівчат, заворожених пісню, виростає купа.

Перебрати одну тонну, як вимагається за нормою, нелегко. Але й не так важко, якщо взяти до уваги наполегливість і бажання. Кілька разів філологи виконували навіть по півтори норми і тоді мотоцикл агронома зникав у напрямку до контори колгоспу, повідомити, що студенти просто-таки молодці.

У Толі Церковного дуже багато справ. Досить лише по-

знайомитися з блокнотом, в якому староста курсу щоденно веде записи, щоб в цьому переконатися. Наприклад: «1. Переговорити з шоферами, щоб вчасно подавали автомашини. 2. Агітатору Олександрові Войченку підбити підсумки змагання між ланками. 3. Наступного тижня познайомитись з історією села...».

— Федоре Євдокимовичу, а що, коли організувати зустріч з кращими людьми колгоспу? Адже тут, в «Перемозі Жовтня», працює відомий на всю область колектив молочно-товарної ферми, — радиться з викладачем університету Ф. Є. Ткачем комсомолец.

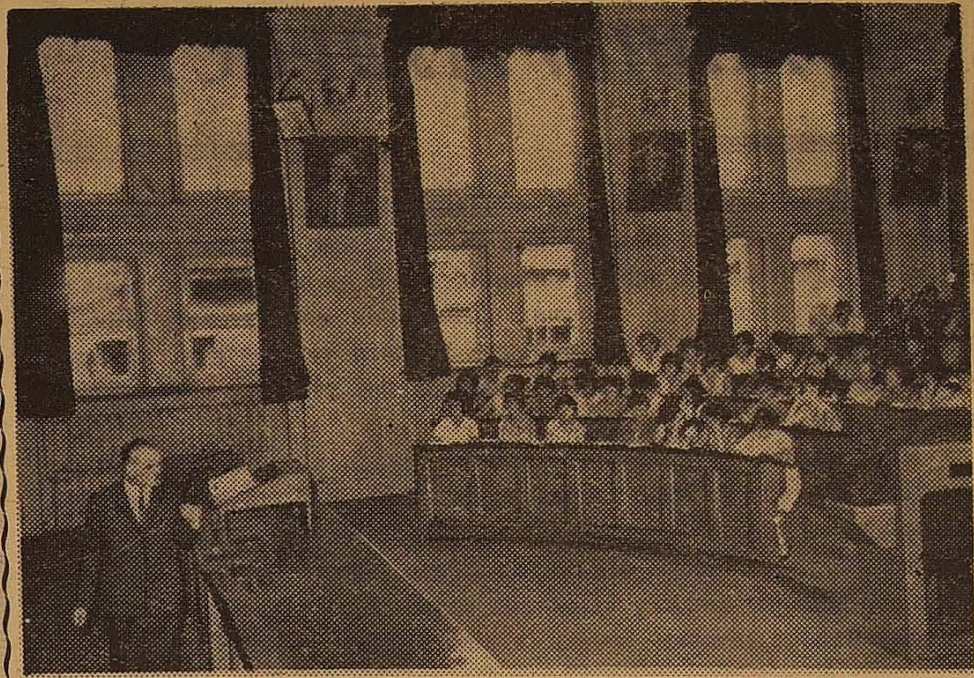
Анатолія підтримано. Незабаром така зустріч обов'язково відбудеться.

...Лісником Дмитру Дзєндзельському ніколи не доводилось бути. Дрова колоти навчився вдома. Здається, звичайнісінька справа і нічого тут приділяти їй стільки уваги. Але заждіть: у Дмитра це виходить дуже красиво. Валя Тимченко і Аня Богославець, між іншим, відзначають, що коли Дмитро заготовляє дрова, страви далеко смачніші.

— Завтра збирати виноград. Правління колгоспу задоволене роботою студентів на кукуруді, — повідомляє Федір Євдокимович, щойно повернувшись від голови. — Так тримати і надалі!

...Голуби перебралися до лиману. Там — виноградники. Там — філологи. Там — Володимир, який, звісно, перевагу надає лебедям, але простягує долоні птахам у ранковому степу. Голуби піднімаються високо-високо в небо, аж до сонця, складають крила і падають дотолу, щоб показати безстрашність...

М. ПАЛІЄНКО

Попереду — довгий час навчання. Немало буде ще радісних подій, вражень у житті студентів. Та назавжди запам'ятається першокурсникам-фізікам перша лекція з обраного фаху.

НА ЗНІМКУ: лекцію з фізики читає доцент К. ДЕМІДОВ.

РІК ЗДІЙСНЕНОЇ МРІЇ

ВЕЛИКЕ свято відзначає в цьому році наша країна. Знаменний рік входить до серця кожної простої людини і стає часткою особистої радості. Радянський народ живе думами про минуле, звершеннями сучасного, мріями про майбутнє. 1967 рік — рік підсумків та грандіозних накреслень, а в нашому житті — то рік здійсненої мрії.

Радісно зараз мені та моїм ровесникам. Зовсім недавно ми закінчили школу, склали іспити в університет, пережили хвилюючу мить зарахування. Сьогодні ми студенти!

Студент! Яке це високе та хвилююче слово, скільки воно дає прав і скільки накладає обов'язків. Вони повстали на наших перших зборах в доповіді ректора, у виступах професорів, доцентів, старшокурсників. Перед нами розкрилась велична історія університету, його студентське та наукове життя. Кожен з нас в той час дав собі клятву на вірність

славним традиціям. То наше найбільше право і найвищий обов'язок.

Почалось нове життя. Літературними дорогами Одеси повів нас професор А. В. Недзвідський. Полонив і захопив нас натхненною мандрівкою в світ психології професор Д. Г. Елькін. Кожний новий день — це нові відкриття: на лекціях з історії КПРС, української та зарубіжної літератури.

Відкрився нам і чарівний світ позалеційного життя. Тут відвідування російського театру ім. Іванова, огляд чудесної виставки «Інтерпресфото-66», зустріч з поетами. Так, в перші дні навчання до нас завітали одеські поети. Щасливі і задоволені були всі — і гості, і ми — студенти.

Перші дні студентського життя. В них — піклування народу, турбота партії, здійснені мрії мого покоління.

Лариса ДУЗЬ,
студентка I курсу.

НОВИЙ ПОСІБНИК

УПРАЦЯХ з історії педагогічних ідей на Україні до цього часу слабко висвітлювались питання, зв'язані з історією освіти на Півдні України (в Новоросійському краї). Цей недолік до деякої міри досить-таки вдало ліквідує робота доцента Одеського університету Ф. Гольдіна «Прогресивна педагогічна думка на Півдні України другої половини XIX — початку XX століття», видана на правах рукопису як посібник для самостійної роботи студентів. Робота ця написана на основі вивчення архівних матеріалів Одеського учбового округу, а також цілого ряду інших джерел. Правильно зв'язавши початок розвитку народної освіти в Новоросійському краї і сусідніх з ним районах з історичними умовами становлення Одеси як міста, як культурного центру Півдня України, автор справедливо приділяє увагу образу М. І. Пирогова періоду, коли той був попечителем Одеського учбового округу: він

припадає на 1856—1858 рр.

В праці названі заходи, проведені цим чудовим діячем освіти, який вимагав гуманістичної, демократичної і патріотичної освіти, що стало основою для високої оцінки його діяльності М. Чернишевським та М. Добролюбовим.

Автор приділяє чимало уваги також діяльності А. Арцимовича в період, коли він був попечителем Одеського учбового округу (1862—1866). Справедливо критикуючи його за поміркований лібералізм, Ф. Гольдін детально аналізує ті заходи, які сприяли прогресу педагогічної думки Півдня України.

Ф. Гольдін звертає увагу читачів на те, які питання ставилися на I та II Педагогічних з'їздах.

Розвиток педагогічної думки на Півдні України показано в брошурі здебільшого з допомогою характеристик діяльності видатних представників педагогічної громадськості цієї епохи. Серед них велике місце посідають вчені

Одеського (Новоросійського) університету.

В брошурі наведені славні імена І. Сеченова, І. Мечникова, О. Ковалевського, М. Умова, О. Клосовського, О. Веріго та інших — і показано вплив ідей М. Чернишевського та М. Добролюбова, Д. Писарева на їх діяльність.

Наприкінці автор брошури Ф. Гольдін дає розгорнуту характеристику видатним діячам народної освіти, двоє з яких були вченими нашого університету (М. Ланге та О. Готалов-Готліб).

На жаль, ця змістовна робота має деякі недоліки. Правда, вони не торкаються самої суті роботи і можуть бути легко виправлені.

Все ж, праця Ф. Гольдіна має велику пізнавальну цінність. Значення її в тому, що вона являє собою потрібний учбовий матеріал, бо заповнює деякі прогалини в підручнику, і в тому, що вона є цінним дослідженням з історії педагогіки на Україні.

Доцент Л. ДРАГОЛІ.

наші виховні зусилля. Матеріали вивчення індивідуальних рис студентів свідчать, що у кожного студента групи є свої виключно важливі якості. Крім психологічних особливостей, є ще ідейні і моральні індивідуальні риси. У кожного вже є своя біографія, своєрідний життєвий досвід, вплив батьків та інші впливи. Виховна практика показує, як важко вивчати і ще важче врахувати індивідуальні особливості студента. А уникання цих труднощів приводить до формалізму у вихованні.

Виховання у вищій школі є складним і тому, що на студента впливають не тільки учбовий процес, викладачі, громадські організації, але і суспільство, життя людей. В школі цей вплив теж є. Але там сприймання впливу так званої вулиці відбувається ще по дитячому і перебуває під контролем школи. Студенти вищої школи вже дорослі люди. Їх сприймання життя і реакція на вплив суспільного оточення відбувається самостійно. Факти свідчать про те, що наші студенти у більшості правильно сприймають життя і вміють дати правильну оцінку різним впливам на них.

Ми звернули увагу на педаго-

гічні особливості виховання. Але є ще виключно важлива особливість ідейного і політичного характеру. Комуністичне виховання не є нейтральним процесом. Ми виховуємо людину-бійця за комуністичні ідеали. Боротьба двох ідеологій — комуністичної і буржуазної — є гострою боротьбою. Відстояти і захистити наші ідеали, уберегти кожну людину від спотворюючого впливу буржуазної пропаганди — це класова боротьба. І до неї повинен бути готовий і ідейно загартований випускник радянського вузу. Природно, що ця обставина ставить високі вимоги до педагогіки виховного процесу у вищій школі.

Таким чином, молодий викладач, якому доручено вести учбово-виховну роботу з студентами, повинен замислитись над головним питанням: якого фахівця ми виховуємо, які риси йому потрібно прищепити, і врахувати всю складність і особливість формування особи студента.

В наступних нарисах будуть висвітлені наукові принципи виховання і загальна методика виховної роботи у вищій школі.

Доцент І. КОБИЛЯЦЬКИЙ.

КРИНИЦЯ МУДРОСТІ

ОСТАП ВИШНЯ! Слова ці викликають лагідну посмішку, рій думок, спогадів, цікавих історій, зв'язаних з ім'ям гумориста і його творами. Важко знайти людину, яка б не читала і не любила іскрометних успішок та жагучих фейлетонів незабутнього Павла Михайловича. В них стільки щирості, теплоти та життєвої правди. В них сяють коштовні перли сконденсованої та чітко сформульованої думки. Як пройти мимо них.

Ім'я Остапа Вишні, його життя народили сотні бувальщин, оповідей, легенд. В його творах чарівні пейзажні малюнки, влучні каламбури та дотепи, афоризми та іносказання. Це справжня криниця мудрості гумориста. Ці скарби зібрав доцент Ів. Дузь і підготував до видання книжку «Криниця мудрості Остапа Вишні». Пропонуємо нашим читачам уривки з цієї збірки.

***

...Як я люблю цей народ, коли він мене «знищожкає» своєю мудрістю, своїм дотепом, своїм неперевершеним «своїм»...

***

Та будь же трічі щасливий!

***

Яке щастя дивитись одкрито в очі свого народу!

***

Тільки правда, тільки правда, тільки правда! — на чолі нашого народу.

ЩО Ж МИ ЗА ОДНІ?

Під таким заголовком в березневому номері (1927 р.) «Червоного перця» надруковано малюнок — важкі роздуми сільських вчителюк. Вони в скорботі та зажурі. Малюнкові передують цитата із столичної преси:

«В Золочівському районі селяни замість жінок вибрали до сільрад вчителюк».

Під малюнком підтекстовка — скорботні слова вчительки:

Все жіноче в нас
Іще змалечку,
Чоловічого не маєм
Ні на скалочку.
Виростали ми
Не мінялися:
І жінками по анкетах
Скрізь писалися.

А тепер ото...

Страшно й мислити,
Куди нас зібрався
Перечислити?

Підпис-крептонім О. В. — Остап Вишня. То один з небагатьох поетичних виступів гумориста.

ДЕ ТІ ВОРОТА? ДЕ ТОЙ ЧАЙ ДІВАЄТЬСЯ?

8 серпня 1923 року Павло Михайлович побував у Москві на Всесоюзній сільськогосподарській виставці. Знайомлячись з столицею та москвичами, гуморист здивували назви трамвайних зупинок та чаювання.

— Іду трамваєм та тільки чую: «Покровские ворота», «Никитские ворота», «Ильинские ворота» і ще багато різних воріт. Я, звичайно, придивляюся: де ж ті ворота? А їх ніде немає. Що, воно, думаю, за диво...

— А то зайшов до чайної. Заговорив, як і всі, пару чаю. Випив шклянку, другу, а далі не йде — нікуди. А люди п'ють та й п'ють той чай. Куди ж воно стільки вміщається?! Та так підняв скатертину, дивлюсь під стіл, але й там нічого немає... І де, думаю, той чай дівається?..

(Далі буде)

ТЕМА НАШОГО КОНКУРСУ: МОЯ РЕВОЛЮЦІЯ

ГАЗЕТА «За наукові кадри» продовжує конкурс на кращий твір — оповідання, поему, вірш, нарис, малюнок, фотографію.

Наш конкурс присвячується 50-річчю Радянської влади і проходить під загальним тематичним заголовком «МОЯ РЕВОЛЮЦІЯ».

Ми хочемо, щоб у ваших творах відбивався великий і складний шлях, який пройшла вся наша країна за півстоліття революції; щоб в них відбилась героїчна історія боротьби і праці радянської молоді.

Ми чекаємо від вас творів, які б показували, як ідеї Великої пролетарської революції живуть в справах і вчинках ваших однолітків та старших сучасників.

Ми хочемо, щоб у ваших віршах і оповіданнях, фотографіях, нарисах відби-

лись мрії, пошуки та ідеали молодого сучасника будівництва комуністичного суспільства. Нехай в них розповідається також про життя і працю людей нашого приморського міста і, звичайно ж, про студентське життя.

Наша газета систематично друкуватиме кращі твори, що надходитимуть на конкурс. Крім того, твори переможців конкурсу будуть опубліковані в окремому спеціальному випуску, приуроченому до 50-річчя Жовтня.

Для переможців в конкурсі встановлено такі премії:

Одна перша премія розміром 30 крб.

Дві других премії — по 20 крб.

Три третіх премії — по 10 крб.

Надсилайте твори на конкурс. Конкурс триватиме до 25 жовтня 1967 року.

ДО ЮВІЛЕЮ

Протягом цього, ювілейного року, в лекторії товариства «Знання» читаються численні цикли лекцій. Активну участь беруть у цій важливій справі співробітники університету.

Великою популярністю користується в одеситів цикл лекцій «Великий Жовтень і зарубіжні літератури».

Співробітниками кафедри читаються лекції про вплив Жовтневої революції на розвиток окремих зарубіжних літератур; частина циклу присвячена творчості зарубіжних письменників: Джона Ріда, Мате Залки, Ярослава Гашека.

ка стежка виводить його згодом на широку дорогу великої літератури.

З Одесою і Одещиною І. Микитенко не поривав усе своє недовге життя. Покинувши приморське місто в кінці 1926 року, письменник часто приїжджає на репетиції і прем'єри своїх п'єс, використовує здобутий тут матеріал для нових творів, бере участь в колективізації селянського господарства в селах півдня України.

Перша книжка з поетичною назвою «На сонячних гонах» вийшла тоді, коли її автор був на останньому курсі Одеського ме-

ДО УВАГИ ПЕРШОКУРСНИКІВ

ЛАСКАВО ПРОСИМО

ДОРОГИЙ ДРУЖЕ!

Ти переступив поріг нашого славного орденоносного університету. Ми — 300 чоловік співців, танцюристів, музикантів, колектив художньої самодіяльності — вітаємо тебе та запрошуємо до нашої дружньої сім'ї.

Тобі в нас сподобається. В нас цікаво і весело, а головне — ми горді тим, що завжди високо несемо ім'я Одеського університету на всіх концертах і оглядах на вис-

тупах, в інших містах України та братніх республік. А маршрути наші цікаві і різноманітні — Чернівці, Ялта, Кишинів, Ужгород, Симферополь, Ленінград, Вільнюс, Севастополь, Тбілісі, Рига.

Зараз ми готуємось гідно зустріти 50-річчя Великого Жовтня і впенені, що ти прийдеш до нас і твій свіжий творчий запал принесе багато корисного нашої справі.

Ласкаво просимо!

роль.

Підручником життя для багатьох молодих людей став роман «Ранок», в якому письменник показав важкий і болісний процес перевиховання безпритульних.

В одеський період життя Микитенко пробує сили і в жанрі драматургії.

Від п'єс-агіток Микитенко переходить до великих драматичних полотен. «Я люблю театр, люблю його пристрасною любов'ю», — заявляє пізніше письменник.

Героїв своєї першої визначної п'єси «Диктатура» драматург знайшов у селах Одещини, де разом

тих студентів, які від гвинтівки і плуга, серпа і молота сіли за парту.

І. Микитенко — драматург широкого творчого діапазону. Об'єктом художнього зображення в яскравій комедії «Дівчата нашої країни» він обрав одну з ділянок великого фронту індустріалізації країни. Суспільно значимі проблеми комедії: участь жінки нарівні з чоловіком у великій битві за соціалізм, формування характеру молодого людини в процесі будівництва, боротьба з ворожою ідеологією.

Іван Микитенко як кипучою громадською діяльністю, так і художньою практикою стверджував новий суспільний лад, проповідував його політико-економічні і морально-етичні закони. В своїх доповідях, виступах, статтях письменник постійно ратував за створення позитивного героя великої епохи. Він закликав письменників «сказати велике художнє слово про нову соціалістичну людину» і вважав це головною проблемою радянської літератури. Сам Микитенко в своїх художніх творах дав блискучі зразки позитивних героїв — комуністів і беспартійних робітників і селян, інтелігенції, життєрадісної працьовитої молоді.

І в день 70-ліття Івана Кіндратовича Микитенка, ми складаємо шану письменникові, одному з фундаторів української радянської літератури, бійцеві її переднього краю.

Доцент І. ЗАЄЦЬ.

ІВАН МИКИТЕНКО прийшов у літературу на зорі Радянської влади, коли щойно народжувалося нове життя, велась класова боротьба в суспільстві і мистецтві. Поет, прозаїк, драматург, критик, публіцист, громадський діяч, він залишив глибокий слід в історії літератури.

Біографія Івана Кіндратовича Микитенка — це життєвий шлях того покоління, яке починало своє свідоме життя в переддень Жовтня, а потім власними руками будувало нову державу і творило пролетарське мистецтво. «Наше покоління цілком належить революції. Наші сили і наше життя тільки для революції, для соціалістичного будівництва», — заявляв письменник.

навчання до Одеського медичного інституту. Долаючи матеріальну скруту (працював двірником, ходив з товаришами на заробітки в порт), Микитенко наполегливо здобував знання і писав, писав. Його замітки, статті, нарис, оповідання, фейлетони, вірші друкувалися в одеських газетах «Известия», «Южный селянин», «Червоний степ», «Юнацька правда». Він стає популярним журналістом, входить до складу бюро одеського «Гарту», а незабаром очолює цю організацію пролетарських письменників. Журналістсь-

Видатний

ПРОЛЕТАРСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК

ДО 70-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ

І. К. МИКИТЕНКА

дичного інституту. В бібліотеці ім. Горького ще й досі зберігається примірник цієї збірки, на титульній сторінці якої написано рукою Микитенка: «Одеській Державній публічній бібліотеці, в кабінетах якої так добре працювати».

Від новел і оповідань Іван Микитенко прямує до більших прозових творів — повістей, а потім і роману. В 1928 році він видає нову збірку «Вуркагани».

Твори письменника-бійця були надзвичайно актуальними і своєчасними, тому вже тоді відігравали значну організуючо-виховну

з робітниками читав лекції, брав участь у боротьбі проти куркульства, у важкий для країни час здійснював заготівлю державі хліба, що його гноїли багатії. Чекаником на Миколаївському суднобудівному заводі працював Микитенко, щоб вивчити життя робітників. І звідси, як робітничий делегат, разом з тими, хто став прототипами героїв драми, поїхав морем до Одеси на прем'єру п'єси.

Життя і діяння студентів Одеського університету післяреволюційних років — тема п'єси «Кадри». Микитенко сам був у числі